

ЂУРО ТОШИЋ (1946-2019)

УДК 94:929 Тошић Ђуро

DOI 10.7251/SIC0219187K

Са тугом у срцима примили смо вијест да је 6. фебруара 2019. године, у 73. години живота, преминуо академик, историчар, проф. др Ђуро Тошић.

Рођен 1. октобра 1946. године у селу Жљебови (општина Соколац), академик Тошић започиње своје школовање у Сокоцу гдје завршава основну школу и гимназију. Пут га даље води на Филозофски факултет у Сарајево, на студије историје, које завршава 1970. године. Показана марљивост, савјесност и озбиљност на основним студијама били су препорука да већ наредне, 1971. године, на матичном факултету у Сарајеву, буде предлошен и изабран за асистента, у то вријеме редовног професора, а касније и академика Десанке Ковачевић-Којић, на предметима Историја народа Југославије у средњем вијеку и Помоћне историјске науке. То му је отворило пут за даље усавршавање, које је, са још већом акрибијом, наставио у оквиру афирмисане медијевистичке школе на Филозофском факултету у Београду, гдје је 1976. године одбранио магистарску (*Босанска држава за владавине краља Дабиче*), а 1982. године и докторску тезу (*Трг Дријева у средњем вијеку*) под менторством академика проф. др Симе Ћирковића. Академске 1979/80. боравио је, као стипендиста италијанске владе, на специјализацији на Филозофском факултету Државног универзитета у Риму, на Катедри за историју средњег вијека, код академика Раула Манселија, врсног познаваоца католичке цркве, религиозности и јеретичких покрета.

Одмах након завршетка докторских студија, изабран је на матичном факултету у звање доцента, а 1987. године и у звање ванредног професора. Поред наставничких обавеза, марљиво и одговорно је обављао и друге дужности на којима је повремено бивао ангажован. Једно вријеме је обављао дужност продекана за наставу на Филозофском факултету у

Сарајеву, био је и председник Савеза друштава историчара БиХ, члан Научног вијећа Института за историју Сарајево, члан Савјета Земаљског музеја у Сарајеву, те члан Редакције, у научним круговима, врло цијењеног *Годишњака Друштва историчара БиХ*.

Немила ратна дешавања 1992. године прекинула су његово ангажовање на Филозофском факултету, када је, дијелећи судбину већине српског становништва Града на Миљацки, морао да напусти Сарајево. Прибјежиште је нашао у Београду гдје је у Историјском институту САНУ наставио вриједно да ради, најприје, као виши научни сарадник (1992-1998), а потом и као научни савјетник (1998-2013). У току овог периода био је руководилац неколико значајних научно-истраживачких пројеката, те члан, а неко вријеме и председник Научног вијећа и Управног одбора ове угледне установе. Био је члан Одбора за историју Босне и Херцеговине при САНУ, члан Редакција *Зборника за историју Босне и Херцеговине* и посебних издања Историјског института, те члан Управног одбора Института за новију историју Србије. Од 2006. до 2010. године учествовао је у раду Матичног одбора за хуманистичке науке Министарства науке Републике Србије.

Академик Тошић дао је и значајан допринос развоју и афирмацији институција на којима се изучавају историјске науке у Републици Српској. Још у току ратних дешавања 1993, у сарадњи са групом еминентних српских историчара, као члан Матичне комисије коју је именовало Министарство за образовање, науку и културу Републике Српске, учествовао је у изради наставног плана и програма за покретање Одсјека за историју на Филозофском факултету у Бањој Луци. На овом Одсјеку академик Тошић је био ангажован као хонорарни наставник (у звању редовног професора) од његовог оснивања па до октобра 2014. године.

Огроман је његов допринос и афирмацији Катедре за историју Филозофског факултета у Источном Сарајеву која је почела са радом академске 1997/98. године, а којој се академик Тошић придружио већ наредне 1998/99. и остао ангажован све до пензионисања новембра 2014. године. Имајући у виду историјску основу настанка овог факултета, који с правом баштини традицију пријератног Филозофског факултета у Сарајеву, може се рећи да се академик Тошић тада вратио под окриље матичне установе у којој је започео своју професионалну каријеру. Поред наставничких

обавеза био је руководиоца постдипломских студија и једног научно-истраживачког пројекта, те члан Редакција часописа *Радови Филозофског факултета* и зборника са научних скупова који се сваке године у мају традиционално одржавају у организацији ове установе.

Његово научно интересовање обухватало је више тематских области из историје српског народа у средњем вијеку (нарочито историје средњовјековне Босне) из којих је објавио четири књиге, преко 100 научних радова, приказа и осврта и преко 50 лексикографских јединица. Учествовао је на десетинама научних скупова у земљи и иностранству. Красила га је једноставност, разумљивост и љепота ријечи у излагању и писању, прецизност и одмјереност у закључивању, неповођење за површним резултатима и лаким успјесима, досљедност основним постулатима историјске науке, односно, строга приврженост ауторитету прворазредних историјских извора до којих је долазио марљивим и вишегодишњим истраживањима у Дубровачком, Которском, Ватиканском архиву и у Архиву САНУ. Овакав темељни научни приступ настојао је да пренесе и на своје студенте, млађе колеге и сараднике који су у сваком тренутку у академику Тошићу могли да нађу пригодног саговорника, који је, поред несебичне помоћи и савјета, имајући у сваком тренутку на уму тежину историчаревог заната, знао да упути и ријечи искрене подршке.

Све то је без сумње отворило врата Академије наука и умјетности Републике Српске. За дописног члана изван радног састава изабран је 5. септембра 2008, а за редовног члана 21. децембра 2012. године. Био је члан Одбора за историјске науке Одјељења друштвених наука ове установе, те члан Редакције часописа *Грађа о прошлости Босне*, и уредник *Зборника радова у част академику Десанки Ковачевић Којић*.

Имајући у виду огроман допринос развоју историјске науке на овим просторима Удружење историчара Републике Српске „Милорад Екмечић“ с великом захвалношћу одаје почаст академику проф. др Ђуру Тошићу.

Вјечна слава и хвала!

Бојан Крунић